

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 115/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť T., s. r. o., M., zastúpenej advokátom JUDr. R. S., D., vo veci namietaného porušenia základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 15 Cb 108/2004 z 1. októbra 2007 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2009 doručená sťažnosť T., s. r. o., M. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), a práva na spravodlivé prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Cb 108/2004 z 1. októbra 2007 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008.

1. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že *„V decembri roku 2002 uzavreli ... PD T. ... a sťažovateľ ... Zmluvu o pestovaní zemiakov...“*

Dňa 08. 02. 2004 podalo PD T. ... Návrh na vydanie platobného rozkazu pre zaplatenie 1.009.996 Sk z titulu neuhradenej kúpnej ceny. PD T. v samotnom návrhu ... uvádza, že odpredal sťažovateľovi odhlienené netriedené zemiaky, na základe čoho dňa 09. 11. 2003 vyhotovil faktúru 403/01127.2 so splatnosťou ku dňu 23. 01. 2004 na sumu 1.139.487,- Sk...

Dňa 02. 07. 2004 vydal Okresný súd v Martine ... Platobný rozkaz, ktorým uložil sťažovateľovi, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil PD T. sumu 1.009 996,00 Sk ...

Dňa 23. 07. 2004 podal sťažovateľ proti Platobnému rozkazu ... Odpor...

Dňa 01. 10. 2007 Okresný súd v Martine vo veci vedenej pod sp. zn. 15 Cb 108/2004 rozhodol ... sťažovateľ... je povinný zaplatiť ... PD T. ... 1.009.905,60.- Sk...

Vo zvyšku uplatnených úrokov z omeškania sa žaloba zamieta...

Uvedený rozsudok Okresného súdu v Martine potvrdil aj Krajský súd v Žiline ako súd odvolací a to rozsudkom č. k. 13Cob/552/2007 zo dňa 27. 11. 2008. “

2. Podľa názoru sťažovateľky *„... je jednoznačne zrejmé, že Okresný súd v Martine nedostatočne zistil skutkový stav veci a na základe, takto nedostatočne zisteného skutkového stavu veci nesprávne právne posúdil vec. Uvedené konanie Okresného súdu v Martine a Krajského súdu v Žiline spôsobuje vznik právnej neistoty u sťažovateľa. Čím dochádza k porušeniu jeho práva na spravodlivé prejednanie veci. Rozhodnutie Okresného súdu v Martine ako aj Krajského súdu v Žiline z vyššie uvedených dôvodov považujeme za v rozpore so zákonom.“*

3. Sťažovateľka *«namieta porušenie práv na súdnu a inú právnu ochranu, konkrétne čl. 48. ods. 2 Ústavy SR: „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez*

zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.“

Sťažovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom ako aj navrhnúť nové dôkazy.

Rovnako namieta porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách: „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch, alebo akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený“, ktorého je SR zmluvnou stranou a ktorý je súčasťou slovenského právneho poriadku a bol vyhlásený pod č. 209/1992.

Sťažovateľ pocítil nespravodlivosť a to vtedy, keď súd nesprávne posúdil zmluvné vzťahy medzi PD T. a sťažovateľom a na základe nesprávneho posúdenia veci súd rozhodol v rozpore so zákonom.»

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie uvedených práv zaručených ústavou a dohovorom postupom menovaných všeobecných súdov a ich označenými rozsudkami. Žiadala zrušiť tieto rozsudky a vec vrátiť okresnému súdu. Ďalej žiadala priznať jej finančné zadosťučinenie „vo výške 100.000 €“, ako aj náhradu trov jej právneho zastúpenia.

5. K sťažnosti sťažovateľka pripojila rozsudok okresného súdu č. k. 15 Cb 108/2004-147 z 1. októbra 2007. Taktiež predložila rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008 (ktorý bol sťažovateľke doručený 13. januára 2009). Týmto rozsudkom krajský súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie a uložil žalobcovi (t. j. Poľnohospodárskemu družstvu T., D.) nahradiť sťažovateľke trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej

zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľky vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na spravodlivé prejednanie záležitosti (súdne konanie) podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15 Cb 108/2004 z 1. októbra 2007 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008 spôsobené tým, že *„okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci a na základe takto nedostatočne zisteného skutkového stavu veci nesprávne právne posúdil vec...“* a krajský súd toto prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka predmetnou sťažnosťou najprv napadla rozsudok okresného súdu sp. zn. 15 Cb 108/2004 z 1. októbra 2007. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu (a postup v konaní mu predchádzajúci), keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka využila, a o odvolaní proti nemu rozhodol krajský súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008, možno zo sťažnosti vyvodiť, že sťažovateľka namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu (ktorý však v sťažnosti bližšie nekonkretizovala) a jeho rozsudkom, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie, t. j. stotožnil sa s faktickými a právnymi názormi a závermi tohto súdu, ktoré však podľa sťažovateľkinho názoru vyplývalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a následného nesprávneho posúdenia takto zisteného stavu (pozri bod 2 I. časti odôvodnenia).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (vrátane práva na spravodlivé súdne konanie) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, I. ÚS 310/08), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Článok 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho

aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené v tomto článku, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 13 Cob 552/2207 z 27. novembra 2008 sú zlučiteľné s označeným článkom dohovoru.

Po oboznámení sa s obsahom predmetného rozsudku krajského súdu (ako aj s obsahom prvostupňového rozhodnutia, z ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza a naň nadväzuje) ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z týchto častí odôvodnenia napadnutého rozsudku:

«... Krajský súd v Žiline... rozsudok okresného súdu potvrdil... keďže ... bol vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podstatou zdôvodnenia rozsudku krajského súdu je aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia s poukazom na vecnú správnosť dôvodov rozsudku okresného súdu, na ktoré odôvodnenie sa poukazuje a s ktorým sa krajský súd stotožňuje. Na zvýraznenie a doplnenie jednotlivých odvolacích dôvodov sa uvádza nasledovné:

Krajský súd sa opätovne oboznámil so zmluvou o pestovaní zemiakov, ktorá sa nachádza na č. l. 19 spisu, a to v celom jej znení. Z jej obsahu a jednotlivých dojednaní vyplynula previazanosť vzájomných plnení žalobcu a žalovaného. Vzhľadom k vymedzenej previazanosti zmluvných práv a povinností sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou žalobcu, keď primárne možnosť započítania vzájomných záväzkov a pohľadávok mala svoj základ v dohodnutých zmluvných záväzkoch, resp. zmluvných plneniach, ktoré mali vzniknúť priamo pri realizácii a naplnení zmluvy o pestovaní zemiakov. Dotvrďuje to skutočnosť, že si účastníci sporu v založenom súkromnoprávnom vzťahu, uzavretím zmluvy o pestovaní zemiakov dohodli, aké záväzky a povinnosti pri naplnení zmluvy bude realizovať žalobca ako pestovateľ a tomu oproti korešpondovali zase záväzky, povinnosti žalovaného ako objednávateľa. V danom prípade založeného súkromného právneho vzťahu je určujúca a podstatná vôľa zmluvných strán, tak ako ju zakotvili v zmluve o pestovaní zemiakov. Princíp zmluvnej voľnosti v súkromnoprávných vzťahoch je určujúcim a zasahovať doňho, prípadne ho obmedzovať je zo strany súdu možné len výnimočne. Vzhľadom k tomu, keď v danom prípade žalobca a žalovaný ako zmluvné strany odlišným spôsobom prezentovali v spore výklad dohodnutia započítania vzájomných záväzkov a pohľadávok, tak bolo

namieste, aby to bol súd, ktorý zaujme stanovisko k hodnoteniu zmluvne dojednaného započítania vzájomných záväzkov a pohľadávok.

Pre zaujatie tohto stanoviska krajský súd poukazuje na citáciu. Podľa dojednania umiestneného na prvej strane zmluvy o pestovaní zemiakov pod piatou zarážkou sa uvádza ... „pestovateľ (žalobca) dodané množstvo vyfakturuje v mesiaci október 2003 objednávateľovi (žalovaný) a tento faktúru uhradí po započítaní vzájomných záväzkov a pohľadávok v rovnakých čiastkach v mesiacoch október až apríl 2004.“

Vzhľadom k už vyššie uvedenému hodnotil krajský súd dojednanie o započítaní vzájomných záväzkov a pohľadávok v kontexte s celým obsahom zmluvy, nie izolovane. Takémuto hodnoteniu zodpovedá záver, že možnosť započítania sa vzťahovala práve k záväzkom a pohľadávkam, ktoré vznikali pri realizácii zmluvných povinností a zmluvných plnení, tak ako to prezentoval aj právny zástupca žalobcu. Pokiaľ úhrada bola viazaná na započítanie vzájomných záväzkov a pohľadávok, neznamena to, že ak sa neurobí započítací prejav alebo ako to bolo v danom prípade, že bol uskutočnený, ale je neúčinný a nevyvolal dôsledok stretu a zániku pohľadávok uplatnených na započítanie, že by nemalo dôjsť k splatnosti nároku žalobcu vyplývajúceho z faktúry č. 403/01127.2 na sumu 1 009 905.60 Sk. o ktorej bolo spolu s príslušenstvom rozhodnuté napadnutým rozsudkom. Je nesporné, že zmluvné strany dohodli možnosť zániku vzájomných záväzkov a pohľadávok započítaním, nie odkladaciu podmienku a bolo potom už na zmluvných stranách, v danom prípade na žalovanom, aby túto možnosť využil a zrealizoval ju účinným a zmluvne dohodnutým spôsobom. Na základe tohto zhodnotenia potom nekonštatoval krajský súd predčasnosť podanej žaloby a ani to, že by nebola splatná pohľadávka žalobcu.

Bolo zrejmé z vykonaného dokazovania, že žalovaný uskutočnil započítanie hmotnoprávnym úkonom, a to listom z 31. 12. 2003 na č. l. 18 spisu, ktorý bol vecne správne hodnotený a posúdený okresným súdom, preto rovnako aj v tejto časti vecnej správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia sa na ne odkazuje a krajský súd sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje. Krajský súd sa rovnako ako okresný súd nezaoberal pohľadávkou, ktorú použil žalovaný na započítanie, či ide o existujúcu pohľadávku, keďže primárne bolo, čo aj urobil okresný súd, vyhodnotiť, či nastali účinky vyplývajúce z tohto hmotnoprávneho úkonu započítania žalovaného z 31. 12. 2003. Prvostupňový súd správne skonštatoval, že pri hmotnoprávnom úkone započítania bola použitá na započítanie

pohľadávka, ktorá nebola splatná, a to pohľadávka žalobcu vyplývajúca z faktúry č. 403/01127.2, pretože táto nadobudla splatnosť až 23. 1. 2004 a úkon započítania bol uskutočnený 31. 12. 2003. K dôkaznému stavu hodnotenia doručenia tohto hmotnoprávneho úkonu započítania sa poukazuje na zistenia obsiahnuté po vykonanom dokazovaní v napadnutom rozsudku okresného súdu.

K odvolaciemu dôvodu, že sa okresný súd nezaoberal s hodnotením, kedy pohľadávka vyplývajúca z faktúry č. 403/01127.2 bola splatná, keď z faktúry vyplývajú viaceré termíny splatnosti, sa krajský súd oboznámil nielen so samotnou faktúrou, ale aj s hmotnoprávnym úkonom započítania, ktorý robil žalovaný. Rovnaký princíp nazerania, ako aj na uzavretú zmluvu o pestovaní zemiakov, bol na faktúru č. 403/01127.2, ktorú treba hodnotiť podľa všetkých jej obsahových náležitostí, nie ako izolovaný daňový doklad, ale v spojení aj s ďalšími listinami, v danom prípade s úkonom započítania žalovaného zo dňa 31. 12. 2003. Nepochybne vyplýva, že je na faktúre č. 403/01127.2 uvedený deň splatnosti 23. 1. 2004. Opätovne mimo akúkoľvek pochybnosť, ak sa aj v rámci textu faktúry uvádza fakturovanie za odhlienené, netriedené zemiaky podľa dohodnutých podmienok o splatnosti v termínoch 23. 11. 2003 379 829,- Sk, 23. 12. 2003 379 829,- Sk, 23. 1. 2004 379 829,- Sk, tak z takéhoto dojednania nevyplýva zmena splatnosti predmetnej faktúry uvedená dňom 23. 1. 2004 za súčasného rešpektovania samotnej vedomosti žalovaného, ktorý sám v jednostrannom úkone započítania z 31. 12. 2003 uviedol u tejto faktúry ako dátum splatnosti 23. 1. 2004. Okresný súd preto pri správne zistenom skutkovom stave a aplikácii ust. § 359 Obchodného zákonníka vyhodnotil, že proti splatnej pohľadávke nemožno započítať nesplatnú pohľadávku a ak k tomu v danom prípade došlo, tak aj podľa názoru krajského súdu, nenastali účinky z uskutočneného jednostranného hmotnoprávneho úkonu započítania žalovaným, t.z. nebol vyvolaný stret a zánik vzájomných pohľadávok použitých na započítanie.

K vzájomnosti plnení, na ktoré poukazoval žalovaný s odkazom, že táto okolnosť nebola okresným súdom podľa vykonaného dokazovania riadnym spôsobom zisťovaná, krajský súd uvádza, že práve obrana vzájomnosti zmluvných plnení sa môže premietnuť do oprávnenia vyplývajúceho z ust. § 359 Obchodného zákonníka, keď je možné proti splatnej pohľadávke započítať aj nesplatnú pohľadávku, pokiaľ by išlo o pohľadávku voči dlžníkovi, ktorý nie je schopný plniť, avšak čo zdôrazňuje krajský súd, musí ísť o peňažné záväzky.

Toto ustanovenie má poskytnúť ochranu veriteľovi proti dlžníkovi, ktorý nie je schopný plniť svoje peňažné záväzky. Pokiaľ v tvrdených nárokoch žalovaný vystupoval ako veriteľ proti žalobcovi, dlžníkovi sa pre naplnenie ust. § 359 Obchodného zákonníka vyžadovalo, že žalobca nie je schopný plniť voči žalovanému peňažné záväzky. Žalovaný však namietal, že žalobca nebol schopný poskytnúť plnenie, ktoré sa týkalo dodania zmluvného dojednaní 25 ton zemiakov na jeden hektár, čo charakterovo predstavuje reálne plnenie a nie je to tým pádom zrelá peňažná pohľadávka žalovaného, resp. peňažný záväzok žalobcu. Táto námietka neplnenia žalobcom nebola vo forme peňažného záväzku žalobcu.

Námietkou žalovaného, že žalobca neodpočítal, resp. nezapočítal do uplatnenej pohľadávky dotácie, sa krajský súd nemohol zaoberať, keďže netvorila predmet posudzovania napadnutým rozsudkom okresného súdu, z čoho vyplýva, že nemohla následne tvoriť ani predmet konania - preskúmania pred krajským súdom.

Na pojednávaní právny zástupca žalovaného predniesol návrh na pripustenie dovolania. Otázku zásadného právneho významu formuloval nasledovne: „My navrhujeme, aby boli hodnotené otázky samotnej odkladacej podmienky, ktorá bola dohodnutá v zmluve o pestovaní zemiakov a z toho vyplývajúca možnosť vymáhania samotného nároku v zmysle tejto zmluvy. Taktiež navrhujeme, aby bol zistený právny stav, čo sa týka samotného domáhania sa nároku žalobcu voči žalovanému v zmysle § 560 Občianskeho zákonníka a taktiež žiadame, aby bolo preukázané, resp. prehodnotené stanovisko okresného súdu, ktorý vykonal záver, že žalobca je schopný plniť, hoci k tejto otázke nebola položená ani jedna otázka, ani nepredložený žiadny dôkazný materiál.“

Z ust. § 238 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že v prípade potvrdzujúceho výroku rozsudku krajského súdu je možné pripustiť dovolanie, pokiaľ ide o otázku, resp. o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Definícia, prípadne kritéria pre záver zásadného právneho významu nie je obsiahnutá v Občianskom súdnom poriadku. I napriek tomu však vývoj súdnej praxe dal odpoveď v tom smere, že musí ísť o právnu otázku, ktorá doteraz nebola nastolená na riešenie v rámci súdnej praxe a táto otázka má svoje uplatnenie a dopad nielen v konkrétnej sporovej veci, ale je s dosahom na širokú pôsobnosť sporových prejednávanych vecí obdobného charakteru. S prihliadnutím k formulácii zásadného právneho významu, ako ju uviedol právny zástupca žalovaného, krajský súd konštatuje, že ňou nie je takouto formuláciou splnená požiadavka zásadnosti právneho významu. Predsa

hodnotenie, posudzovanie založeného súkromnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným uzavretou zmluvou je výsledkom dokazovania, ako aj výklad a hodnotenie jednotlivých kreovaných zmluvných práv a povinností, čo však nemôže mať charakter zásadného právneho významu. K týmto skutočnostiam preto krajský súd prihliadol a vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku dovolanie nepripustil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p...»

Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby

zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené, majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v aplikovaní na posudzovanú vec sa vzťahujúcich právnych noriem. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi sťažnosťou napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľkou označeným právom, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K námietkam sťažovateľky na porušenie základného práva „aby sa jej vec verejne prerokovala... v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom“ zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy

V posudzovanej veci krajský súd ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku – ďalej len „OSP“) nariadil na prerokovanie odvolania sťažovateľky pojednávanie

(§ 214 ods. 1 OSP). Z dôvodu preverenia opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľky (namietanie porušenia uvedeného základného práva) nahliadol ústavný súd do „Zápisnice o súdnom pojednávaní pred odvolacím súdom, konanom 27. 11. 2008“ (ďalej len „zápisnica“) vo veci vedenej pod sp. zn. 13 Cob 552/2007, na ktorom sa za sťažovateľku (v spore žalovaná strana) zúčastnil jej právny zástupca „JUDr. R. S. – osobne“. Vzhľadom na predmet tejto časti sťažnosti (namietanie porušenia práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľky a možnosť jej vyjadrenia sa ku všetkým vykonaným dôkazom) ústavný súd považuje za relevantné citovať zo zápisnice tieto časti:

„Po poučení o zložení senátu prítomní udávajú, že nemajú, ani nevznášajú žiadne námietky zaujatosti.

Správu o doterajšom priebehu konania podala predsedníčka senátu JUDr. M. D., ktorá je súčasne aj referujúcim členom senátu.

Právny zástupca žalovaného udáva:

V plnom rozsahu zotrývame na podanom odvolaní. Opätovne poukazujeme na samotnú zmluvu o pestovaní zemiakov, kde je dohodnutá odkladacia podmienka viažuca sa na započítanie vzájomných pohľadávok. Poukazujeme na to, že aj podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sa vyžaduje pripravenosť vzájomných plnení oboch zmluvných strán. Okresný súd sa vôbec nezaoberal, či bol žalobca, ktorý uplatnil žalobný nárok, schopný a pripravený toto svoje vzájomné plnenie, ktoré mal voči žalovanému, zrealizovať. Máme za to, že nevykonal okresný súd všetky dôkazy, ktoré boli potrebné pre rozhodnutie vo veci s tým, že tie, ktoré boli vykonané, podľa nášho názoru boli nesprávne vyhodnotené.

Na otázku predsedníčky senátu právny zástupca žalovaného udáva:

Pokiaľ ide o pohľadávku, ktorú uplatňoval žalovaný na započítanie hmotnoprávnym úkonom započítania, tak o nej je prerušené súdne konanie pred Okresným súdom Martin až do právoplatného skončenia tohto konania.

Predstúpil právny zástupca žalobcu, ktorý udáva ...

Právny zástupca žalovaného udáva:

My žiadame rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. My len okrajovo tvrdíme, že predsa máme určité informácie, že žalobca mal dostať dotácie

a rovnako tieto neboli premietnuté do započítania, V prípade, že sa krajský súd stotožní s rozhodnutím okresného súdu, žiadame, aby bolo pripustené dovolanie.

So súhlasom predsedníčky senátu právny zástupca žalovaného diktuje priamo do digitálneho diktafónu svoj prednes na vymedzenie aj formulovanie otázky zásadného právneho významu, pre ktorú žiada a navrhuje, aby bolo pripustené v prípade potvrdzujúceho výroku zo strany krajského súdu dovolanie:

My navrhujeme, aby boli hodnotené otázky samotnej odkladacej podmienky, ktorá bola dohodnutá v zmluve o pestovaní zemiakov a z toho vyplývajúca možnosť vymáhania samotného nároku v zmysle tejto zmluvy. Taktiež navrhujeme, aby bol zistený právny stav, čo sa týka samotného domáhania sa nároku žalobcu voči žalovanému v zmysle § 560 Občianskeho zákonníka a taktiež žiadame, aby bolo preukázané, resp, prehodnotené stanovisko okresného súdu, ktorý vykonal záver, že žalobca je schopný plniť, hoci k tejto otázke nebola položená ani jedna otázka, ani nepredložený žiadny dôkazný materiál. To je všetko.

Právny zástupca žalobcu udáva ...

Oboznamuje sa žaloba žalobcu, faktúra č. 403/01127.2 v celom znení, v celom obsahu hmotnoprávny úkon započítania z 31. 12. 2003, zmluva o pestovaní zemiakov v celom znení, písomné podania účastníkov, obsah zápisníc o súdnom pojednávaní, dôkazy o dodaní plnenia žalobcom žalovanému, ďalšie listiny tvoriace súčasť spisového materiálu, napadnutý rozsudok, odvolanie, vyjadrenie k odvolaniu.“

Po prerušení pojednávania „za účelom záverečnej porady senátu“ bol verejne vyhlásený rozsudok.

Podľa právneho názoru ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní

ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie

Ústavný súd preto v rámci predbežného prerokovania veci preskúmal existenciu príčinnej súvislosti medzi označeným postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob 552/2007 z 27. novembra 2008 a označeným základným právom sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a vychádzajúc z už uvedeného priebehu verejného pojednávania pred odvolacím súdom dospel k záveru, že niet žiadnej spojitosti medzi sťažnosťou napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označeného základného práva. Preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jej ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2009